

indskrænkes meget betydeligt, det er min Overbevisning; at 100 Sider er meget formeget for langt, har jeg alt nævnt. Det er ikke den eneste Betænkelse, jeg har ved disse Forslag og nærmest ved det første, men det er ogsaa, hvad der er nævnt i de Udtalelser, der ere komne fra Rectorerne til Ministeriet med Hensyn til 4de Klasse. For Dieblisset har den Prøve, som finder Sted ved Udgangen af 4de Klasse, en vis Betydning; der klæber visse Nødtigheder derved. Hvis nu et Lovforslag som et af disse gaar igjennem, opstaar det Spørgsmaal: Giver det da den samme Ret? det tror jeg ikke; der er altsaa et Hul i disse Lovforslag, ogsaa med Hensyn til det, jeg selv har været med til at indbringe. Jeg maa derfor bestemt advare imod at gjøre denne Afvigelse fra Loven af 1871. Her maatte Bestemmelsen ændres. Men naar det saa viser sig, at der er Meget at overveie, og at der neppe er tilstrækkelig Tid til en rolig og moden Overveielse i denne Samling, vil jeg af Hensyn til senere Overveielser gjøre opmærksom paa, at der er Punkter, som det forekommer mig nok saa vigtigt at komme frem med som dem, der allerede ere nævnte. Der er et Spørgsmaal, som har været omtalt ved Behandlingen af Folkeskolen, og det er Religionsundervisningen. Det er jo et europæisk Spørgsmaal, kan jeg gjerne sige, overalt i Skoleverdenen, at det gaalder om at drage den rette Grændse mellem Skolen og Kirken; men dette Spørgsmaal er aldeles uberørt i disse Lovforslag. Hvorfor ikke tage det med? Jeg skal ikke videre gaa ind derpaa, jeg ønsker ikke at fremkalde nogen Meningskamp i denne Henseende, og jeg vil derfor holde min egen Mening tilbage. Der har været Tale om Skoler for Børne, det er et Spørgsmaal, der staar i nær Forbindelse med den lærde Skoles Ordning, og naar der saa fremdrages: de uhykkelige Dreng, saa siger jeg: hvorfor ikke tage Pigerne med? Der er jo, hvad jeg glæder mig over, givet Kvinderne Heilighed til ogsaa at blive delagtige i den høiere Almendannelse. Jeg glæder mig over det, fordi der kommer Flere med i denne høiere Almendannelse, men jeg kunde ønske, at den blev betydelig omreguleret, inden Flere kom med. Der kunde ganske vist gives Pigeskolerne en lignende Ret til at dimittire til Universitetet, som nu haves af flere private Latin- og Realskoler. Endelig er der ogsaa den Fare, at, naar man istedetfor egentlig at skjære bort snarere lægger Mere til, som jeg tror let vil blive Følgen, saa kommer Sundhedshensynene igjen frem, saa komme man til at spørge om flere Gymnastiktimer. Hvor skulle de lægges? Der bør virkelig skjæres bort i saa Tilfælde, hvis vi ikke skulle naae til et altfor stort Timestal i Skolerne. Det Udvalg, som her havde med Skoleloven at gjøre i Samlingen 1870—71, udbad sig hos Undervisningsministeren en Timestabel for at se, hvorledes det, der forhandles

om, det, der var foreslaet, kom til at se ud i Praxis. Noget Saadant har ikke været Tilfælde iaar. Jeg vil meget anbefale at gjøre noget lignende i Fremtiden, naar denne Sag skal fortættles, men jeg ser i det Hele taget ingen Grund til at presse en Sag som denne igjennem i sidste Dieblis. Det har tidligere været fortrubt af Mange, som have været med ved en saadan Heilighed til at stemme rask for en Sag, som de siden fortrød, og desuden: er man sikker paa, at der vil komme Noget ud af en saadan hastig Fremgangsmaade? Der staar i Slutningen af det Lovforslag, hvorom Talen nærmest dreier sig, at Loven skal træde i Kraft med Skoleaaret 1882—83 eller snarest muligt. Man indrømmer altsaa, at det er næsten sikkert, at den ikke let vil kunne gennemføres allerede i næste Skoleaar, men hvad tabe vi saa ved at udsætte Sagen til næste Samling? Der gives saa naturligvis i § 5 den høitærede Undervisningsminister Bemyndigelse til nærmere at sige, hvorledes Udførelsen skal finde Sted. Noget Saadant findes ikke i § 6 i det andet Lovforslag, og i den Anledning udtalte den ærede Ordfører (Brandes), at der var en saadan Modstand fra den Side, jeg hører til, imod denne Paragraf, at man ikke engang vilde nævne Ministerens Navn. Jeg tror at kunne forsikre paa egne og Medforslagsstilleres Begne, at vi ikke have tænkt paa den høitærede Minister, da denne Paragraf blev affattet. Det er Noget, som følger ganske af sig selv, at, naar Loven skal føres ud i Livet, er det Ministeren, der kommer til at gjøre det, saa det behøver ikke at siges. Men det, at det er den nuværende Undervisningsminister, der kommer til at gjøre det, er for mig en Grund til ikke at kunne stemme for det første Lovforslag og til at være meget betænkkelig ved at stemme for det, jeg selv har været med til at stille, thi naar den høitærede Minister skal føre Loven ud i Livet igjennem Anordning, ligger der jo en stor Magt i hans Haand. Jeg kunde stemme for et Forslag om, at Prøven i Oldnordist bortfaldt, naar jeg dermed forstaar, at der ikke skal være nogen særlig Prøve deri, og jeg var sikker paa, at Oldnordist ikke rent udgit, men vedblev at være et Led i Undervisningen, men da jeg veed fra den høitærede Ministers egne Udtalelser i Udvalget, at det, som staar i Lovforslaget om Oldnordist, vil for ham være det Samme som rent at stryge Oldnordist,

### Rettelser.

Sp. 2924 Lin. 25 f. o.: „Loven af 19de Februar“  
 læs: „Loven af 2den Marts“.